

Tilburg University

Informatierecht

Prins, J.E.J.

Published in:
Ars Aequi

Publication date:
2002

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Prins, J. E. J. (2002). Informatierecht. *Ars Aequi*, 51(3), 4385-4387.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Informaticarecht

Mw.prof.mr. J.E.J. Prins

Wetgeving, rapporten en beleidsdocumenten

In november 2001 kon het *Cybercrime* Verdrag, opgesteld binnen de Raad van Europa, eindelijk worden ondertekend. Daarmee kwam het gereed voor ratificatie.¹ Onder het Verdrag staan niet alleen de handtekeningen van de vertegenwoordigers van lidstaten van de Raad van Europa, maar ook die van de Verenigde Staten. Drie doelstellingen liggen aan het Verdrag ten grondslag (zie ook *Katern* 81). Allereerst wordt op onderdelen het materiële strafrecht geharmoniseerd. Hiernaast beoogt het de internationale rechtshulp ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten, waarvan het bewijs wordt verkregen via onderzoek in computers en computernetwerken, te bevorderen. Nauw daarmee samen hangt het derde oogmerk: de opsporingsbevoegdheden in relatie tot computersystemen en computernetwerken te harmoniseren. Het Verdrag regelt het (voor de Nederlandse strafrechtsp praktijk nieuwe) opsporingsmiddel van het vastleggingsbevel (*preservation order*). Met deze bevoegdheid kunnen opsporingsautoriteiten verlangen dat telecommunicatieaanbieders gegevens, waaronder ook verkeersgegevens bewaren. Over de vraag of er een algemene plicht voor telecomaandbieders moet komen om alle verkeersgegevens te bewaren (dus los van een concreet opsporingsonderzoek), wordt ook gediscussieerd binnen het kader van de Europese-ontwerprichtlijn persoonsgegevens in de elektronische communicatiesector (zie tevens hieronder). De maatregel past bovendien in het straatje van de diverse actieplannen die wereldwijd werden opgesteld naar aanleiding van de aanslagen in de VS.²

Eveneens in november 2001 werd aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het Eind-

rapport Domeinnaamdebat aangeboden.³ Doelstelling van het debat was te komen tot aanbevelingen over een aantal zeer actuele vraagstukken rondom domeinnamen. De hoofdvraag van het debat was of er een eigen geschillenregeling voor .nl domeinnamen moet komen, dat wil zeggen een ADR-procedure naast (of in plaats van) de gang naar de (kort geding-)rechter. Momenteel worden in Nederland vrijwel alle domeinnaamgeschillen voor de rechter in kort geding beslecht. Alhoewel deze procedure, in combinatie met het leggen van conservatoir beslag op de domeinnaam, redelijk effectief lijkt, gaan er stemmen op om, in navolging van België, Griekenland, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk, ook voor Nederland een specifieke geschillenprocedure te introduceren. Inmiddels is uit zowel de ervaringen in deze landen als ook de mondiale UDRP-procedure⁴ gebleken dat de alternatieve geschillenbeslechting een redelijk succesvol middel is in het aanpakken van domeinnaamkaping. Ook het kabinet toonde zich in de in juli 2001 verschenen nota over SIDN een voorstander van de introductie van een specifieke geschillenprocedure voor domeinnamen.⁵ De conclusie in het eindrapport Domeinnaamdebat is dan ook niet verrassend: voorgesteld wordt één ADR-instituut op te richten voor het beslechten van domeinnaamgeschillen. Als voordelen van een ADR-procedure voor domeinnamen boven de gang naar de rechter worden genoemd de specifieke deskundigheid van de scheidslieden, de transparante, informele en (mogelijk) snellere alsmede goedkopere procedure.

Op 6 december 2001 kwamen de Europese ministers verantwoordelijk voor telecommunicatiebeleid tot overeenstemming over diverse onderwerpen die onderdeel vormen van een pakket aan richtlijnvoorstellen op het terrein van het telecommunicatierecht.⁶

Als het aan de ministers ligt is in de toekomst toestemming vereist voor het versturen van ongevraagde e-mail (opt-in systeem). Eerder had

1 <<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/projets/FinalCybercrime.htm>>. Bij ratificatie door minimaal 5 landen, waarvan minimaal 3 lidstaat dienen te zijn, treedt het Verdrag in werking.

2 USA Patriot Act, 26 oktober 2001, H.R. 3162. <<http://thomas.loc.gov>>. <<http://www.europa.eu.int/news/110901/index.htm>>. <http://www.minjust.nl/c_actueel/persber/actieplan.pdf>.

3 .nl Eindrapport Domeinnaamdebat. <www.domeinnaamdebat.nl>.

4 UDRP is de afkorting van Uniform Dispute Resolution Procedure. Deze is in december 1999 vastgesteld door ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers). Het volgen van deze procedure is verplicht voor houders van domeinnamen onder .com, .org en .net.

5 Nota Toetsing Werkwijze SIDN, juli 2001.

6 Het betreft de ontwerprichtlijnen van 12 juli 2000: COM (2000) 393; COM (2000) 384; COM (2000) 394; COM (2000) 392; COM (2000) 385; COM (2000) 407.

het Europees Parlement als uitgangspunt genomen dat de individuele lidstaten zelf de beslissing moeten nemen of een opt-in dan wel opt-out systeem geldt.

Eind 2001 stemde het kabinet in met een groot aantal wetsvoorstellen. Allereerst het Nederlandse implementatievoorstel van de reeds in *Katern* 80 vermelde Richtlijn⁷ auteursrecht in de informatiemaatschappij.⁸ Vlak daarvoor had de Minister van Justitie in een brief aan de Tweede Kamer zijn standpunt kenbaar gemaakt inzake het advies van de Commissie Auteursrecht over de Richtlijn.⁹ Daaruit blijkt onder meer dat bij AMvB regels zullen worden gesteld om belangen van bepaalde gebruikers te waarborgen indien deze in het gedrang komen door de toepassing van technische beveiliging omdat partijen niet onderling tot aanvaardbare regelingen kunnen komen.

Ingestemd werd ook met een aanpassing van de Awb waarmee de mogelijkheid wordt geboden om elektronische besluiten aan te vragen en verleend te krijgen (zie ook *Katern* 80), een wetsvoorstel voor de inzet van toezichtcamera's op openbare plaatsen en een wetsvoorstel dat mede uitvoering geeft aan het advies van de Commissie Mevis en waarmee politie en justitie de bevoegdheid krijgen (digitale) gegevens te vorderen van instellingen in de financiële sector (zie ook *Katern* 80).

Najaar 2001 kwam het na vele jaren van discussie eindelijk tot overeenstemming inzake een voor elektronische documenten zeer relevant Besluit onder de Archiefwet 1995: het Besluit goed geordende en toegankelijke archieven.¹⁰ Het betreft regels voor de duurzame toegankelijkheid en authenticiteit van digitale en papieren archiefbescheiden. De regels moeten een kader bieden voor het bewaren van elektronisch materiaal zoals e-mails. De overheidsdiensten die met dit Besluit aan de slag moeten zullen met name problemen hebben met het zeer ingewikkeld on-

derscheid dat wordt gemaakt naar de aard van de bestanden (inactief, actief, nog te vormen) en de gevolgen van dat onderscheid voor de inwerkingtreding van de regeling.

Zoals gemeld in *Katern* 76 publiceerde de Europese Commissie in 2000 een ontwerprichtlijn voor de aanpak van de problemen rondom BTW-heffing op elektronische diensten.¹¹ De Commissie stelt voor te komen tot een registratiesysteem; niet-ingezeten ondernemers moeten zich in een EU-lidstaat naar eigen keuze registreren wanneer zij aan Europese consumenten bepaalde elektronische diensten willen leveren. Inmiddels zijn door de lidstaten diverse wijzigingen voorgesteld, met als gevolg dat er nauwelijks voortgang is geboekt. ECOFIN, de raad van Europese ministers van Economische Zaken en ministers van Financiën, drong in december 2001 aan op spoedige maatregelen. ECOFIN heeft aangekondigd tijdens de bijeenkomst in februari 2002 tot overeenstemming te willen komen over een tijdelijke aanpak. Ter voorbereiding werd een werkgroep geïnstalleerd met als opdracht een concreet voorstel uit te werken.¹²

Op het onderwerp exploitatie van overheidsinformatie werd op Europees niveau wel weer een stapje gezet. In oktober verscheen de Mededeling 'eEUROPE 2002: De realisatie van een EU-kader voor de exploitatie van overheidsinformatie'.¹³

Jurisprudentie

In november 2001 bepaalde een federale rechter in California dat de Internet provider Yahoo aan Franse Internetgebruikers niet de toegang behoeft te weigeren tot veilingsites waarop nazi-parafernalia worden aangeboden, zoals een Franse rechtbank wel eerder eiste. De Amerikaanse rechter stelde dat First Amendment inhoud genereerd door Amerikaanse bedrijven be-

7 Richtlijn 2001/29/EG, *Pb* L 167/10, 22 juni 2001.

8 <http://www.minaz.nl/data/1008340438.doc>.

9 *TK* 2001-2002, 26538, nr. 5. Het advies van de Commissie Auteursrecht evenals een voorontwerp van wet zijn beschikbaar via: <http://www.minjust.nl/a_beleid/auteurswet/beleid/>.

10 Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden.

11 Ontwerprijrichtlijn 77/388/EEG met betrekking tot de re-

geling inzake de belasting over de toegevoegde waarde die van toepassing is op bepaalde diensten die met elektronische middelen worden verricht (COM(2000) 349 def.). http://europa.eu.int/eurllex/nl/com/pdf/2000/nl_500_PC0349_02.pdf.

12 <http://www.euractiv.com/cgi-bin/egint.exe/?1100=1&204&OIDN=1502745>.

13 ftp://ftp.cordis.lu/pub/econtent/docs/2001_607_nl.pdf.

schermt tegen landen die een meer restrictieve wetgeving hebben op het gebied van vrijheid van meningsuiting.¹⁴

In de zaak KaZaA tegen Buma/Stemra oordeelde de rechtbank Amsterdam dat het op Internet beschikbaar stellen van een systeem voor het uitwisselen van muziekbestanden inbreuk maakt op het auteursrecht. De uitspraak is in feite een nationale pendant van de bekende Amerikaanse uitspraak tegen Napster.¹⁵

Literatuur

- Opnieuw verschenen adviezen en rapporten van het College Bescherming Persoonsgegevens (voorheen Registratiekamer). Zo verscheen onder meer een advies aan de regering over het conceptwetsvoorstel kilometerheffing en het rapport 'Elektronische overheid en privacy'. Beschikbaar via: <<http://www.cbppweb.nl>>;
- In de ITeR-reeks verschenen in de afgelopen periode drie publicaties, de nrs. 45-47 (Sdu Uitgevers): B.J. Koops, A. Vedder, *Opsporing versus privacy: de beleving van burgers*; N. Sitompoel, e.a., *(Zelf)regulering van nummers en domeinnamen*; T. van Dijk, *Elektronische aanbesteding*;
- In oktober werd een nieuwe versie gepubliceerd van de Model Gedragscode voor Elektronisch Zakendoen van het Electronic Commerce Platform Nederland <http://www.ecp.nl>;
- Preadvies van de Nederlandse Vereniging voor Informatietechnologie en recht: *E-government. Virtuele fictie of blijvend toekomstbeeld?* (red. R. van den Hoven van Genderen), Elsevier 2001, ISBN 90-5749-910-X;
- H. Franken, H.W.K. Kaspersen, A.H. de Wild (red.), *Recht en Computer*, Kluwer, Deventer 2001. 4e druk, ISBN 90-268-3638-4;
- P.B. Cliteur, H.J. van den Herik, N.J.H. Huls, A.H.J. Schmidt (red.), *It ain't necessarily so. Opstellen aangeboden aan Prof.mr. H. Franken*. Kluwer, Deventer 2001. ISBN 90-268-38-549;
- R. van der Ploeg, Ch. Veenemans (red.), *De invloed van ICT op maatschappij en overheid. Naïef vooruitgangsgeloof of harde werkelijkheid*. University Press, Amsterdam 2001;
- C. Cuijpers, *Aansprakelijkheid voor elektronische communicatie tussen overheid en burgers/bedrijven*. Sdu, Den Haag 2001, ISBN: 90-120-933-09.

¹⁴ http://news.findlaw.com/ap_stories/high_tech/1700/11-8-2001/20011108015254210.html.

¹⁵ Rb. Amsterdam 29 november 2001 (KaZaA tegen Buma/Stemra).